

IVAN KUPČÍK

NEDOKONČENÉ SOUBORY ČESKOSLOVENSKÝCH TOPOGRAFICKÝCH MAP

• Po r. 1918 byly po dlouhou dobu našimi jedinými úředními mapami rakouské sekce, vyhotovené za III. vojenského mapování (1875—1884) vídeňským Vojenským zeměpisným ústavem. Komplety¹⁾ topografických sekcí 1:25 000, speciální mapy 1:75 000, generální mapy 1:200 000, mapy vzdáleností 1:300 000 (od r. 1926 zvané „Pochodová mapa s vyznačenými vzdálenostmi“) a přehledné mapy 1:750 000 byly od počátku nákladným způsobem opravovány a revidovány,²⁾ především v polohopisu, výškopisu a zejména v názvosloví. Pořít si mapy nové na podkladě vlastních mapovacích prací nebylo zpočátku možné z mnoha důvodů. Na našem území nebyla vybudována jednotná trigonometrická síť,³⁾ která by odstranila nedostatky původních katastrálních sítí a mohla tak být číselným polohopisným a výškopisným základem nového mapování. Nebyl určen definitivní způsob zobrazení,⁴⁾ v rozpočtu MNO chyběly prostředky finanční a i když měl Vojenský zeměpisný ústav v Praze dostatek zkušených vedoucích odborníků, z nichž řada pracovala dlouho ve Vídni,⁵⁾ chyběl především personál technický; kreslíči, topografové a reprodukční pracovníci se museli kvalitně cvičit většinou z nových příslušných ústavů. Když r. 1925 získal VZÚ novou budovu s moderním vybavením,⁶⁾ mohlo se uvažovat o postupném přerušení nákladných oprav vídeňských listů.

Převzaté mapy zastarávaly v polohopisu, nevyhovoval mapový klíč a zejména opravy listů slovenských a podkarpatoruských byly zdoluhavé, zvláště u názvosloví. Nedostatky těchto map se konstatovaly již r. 1922 a o tři roky později předložilo MNO oficiální memorandum⁷⁾ o potřebě map nových. Ustanovená komise již tehdy navrhla novou speciální mapu 1:50 000, jejíž čtyřbarevné vyhotovení předpokládalo vyměření republiky v měřítku 1:20 000. Realizace úkolu byla tehdy odhadnuta na dobu 30 let s nákladem 120 milionů korun, tedy příliš nízké ve srovnání s výsledky, které byly v následujících 15 letech uskutečněny.

Poznatzky ze studijních pobytů v Německu, Švýcarsku a ve Francii,⁸⁾ zkušenosti

1) K souboru úředních map ČSR dále patřily: listy NM-33 (Praha) a NM-34 (Kraków) mezinárodní mapy světa 1:1 000 000 a mapy letecké [Přehledná letecká mapa ČSR 1:750 000, příslušné listy normální letecké mapy 1:200 000 a generální mezinárodní letecké mapy 1:1 000 000].

2) lit. 5, 6, 8, 9, 10;

3) lit. 2, 16, 18;

4) lit. 1, 11, 12, 15, 17, 25;

5) lit. 21, 23, 24;

6) lit. 13;

7) lit. 19, 27;

8) lit. 14;

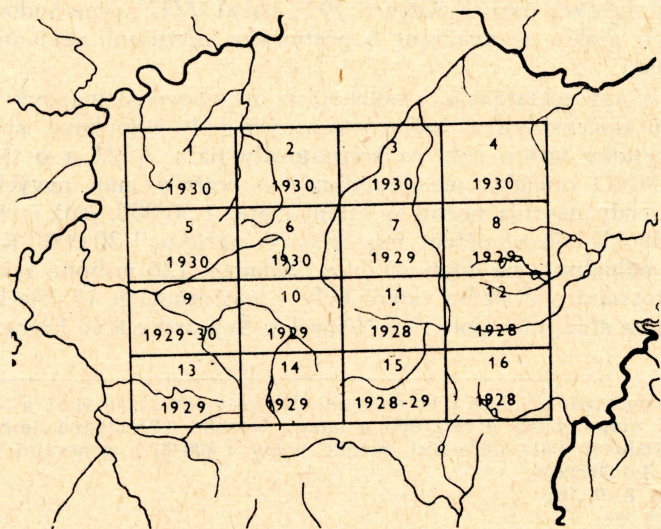
z fotogrammetrie pozemní (od r. 1922) a letecké (od r. 1927) usnadnily odborníkům z geodetického a geografického komitétu Národní rady badatelské a z VZÚ jednat počátkem třicátých let přímo o koncepci nových map.⁹⁾ Rozhodování urychlilo vybudování „Základní trigonometrické sítě I. řádu“ triangulační kanceláří ministerstva financí v letech 1920-27 zásluhou ing. Josefa Křováka (1884—1951) a především schválení nového katastrálního zákona v r. 1927. Když poté začal Reprodukční ústav ministerstva financí vydávat první listy nové katastrální mapy 1:2 000, bylo nutné trvající konzultace o navazujících mapách topografických dovést k závěru.

Vojenské mapy z mapování ČSR 1923—1933

Nezávisle na připravované mapě topografické a speciální vydal pražský VZÚ mapy z oblastí, kde od r. 1923 mapoval. Byla to *vojenská mapování v měřítku 1:10 000 u Milovic (1923—25), na Těšínsku (1925), u Ostravy (1926), ve východním Slezsku a na Hlučínsku (1927—28), v Brdech (1928—30) a v měřítku 1:20 000 na Hlučínsku (1928, v souvislosti s měřením 1:10 000 z let předchozích), na Opavsku (1929—30), v Brdech (1930), u Kremnice (1931) a ještě r. 1933 na ploše 63 km².*

V uvedeném období bylo *v měřítku 1:10 000 zmapováno 1 394 km², v měřítku 1:20 000 2 527 km².* Tyto vojenské mapy byly konstruovány v normálním kuželovém zobrazení,¹⁰⁾ jehož prostřednictvím jeho autor plk. dr. Ladislav Beneš (1882—1968) převedl zeměpisné souřadnice trigonometrických bodů výše uvedené sítě na pravouhlé rovinné souřadnice.

Listy 1:20 000 byly dvoubarevné, polohopis, popis a výškové údaje černé, vrstevnice hnědé, základní po 5 metrech, pomocné po 2,5 metrech. Souřadnice byly číslovány od Ferra i Greenwiche. Listy rozměrů 60×48 cm měly pomocnou kilometrovou síť, v SV rohu číselné označení kladu listu, např. 4060/2c (hlučín-

Klad listů č. 1

⁹⁾ lit. 3, 4, 20, 22, 26;

¹⁰⁾ lit. 11;

ský list) a zpravidla i klíč mapových značek na dolním okraji. Mapové listy 1:20 000 vzniklé zmenšením z měřítka 1:10 000 (z oblasti Ostravska a Brd) měly potom polohopis i vrstevnicovou kresbu podstatně hustší, po 2, 1 a 0,5 metrech, byly méně čitelné a přehledné.

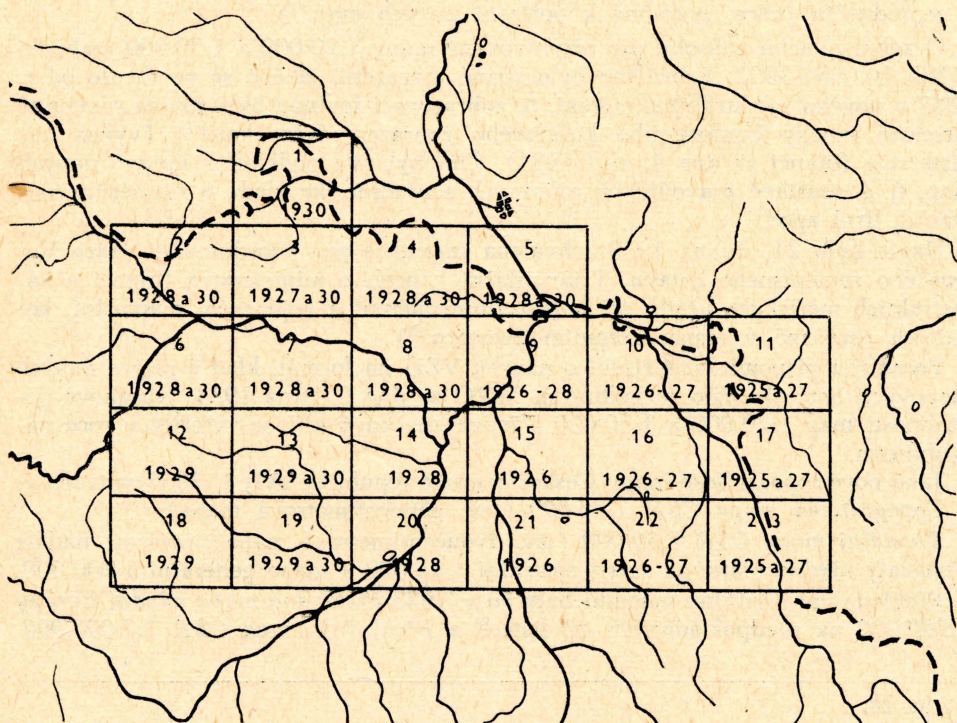
Listy mapy 1:10 000 byly rovněž dvoubarevné, se základním intervalem vrstevnic 1 a 2 metry. Jejich označení bylo podobně jako u listů 1:20 000 odvozeno z rozdělení a označení sekcí 1:25 000, např. 4152/1-b/3 (příbramský list).

Oba druhy map používaly ještě rakouský značkový klíč, reprodukovány byly fotolitograficky.

Vydané mapy z *brdské oblasti* znázorňuje přehled kladu listů č. 1. Zde v měřítku 1:20 000 vyšly listy č. 1–5, ostatní pole byla zmapována v měřítku 1:10 000 (list 1:20 000 zahrnoval 4 listy mapy 1:10 000). V polovině třicátých let, většinou r. 1935, byla jejich značná část fotograficky zmenšena do měřítka 1:20 000; byly to mapy 1:10 000 z polí č. 6, 7, 10, 11, 14, 15 a po čtvrtině z pole č. 8 (levá dolní), 9 (pravá dolní) a 12 (levá horní) Dolní číslo v našem vyobrazení udává rok mapování.

Pro orientaci uvádíme největší sídla v jednotlivých polích kladu listů: 1. Radnice, 2. Zbiroh, 3. Hořovice, 4. Hostomice, 5. Holoubkov, 6. Mýto, 7. Sv. Dobrotivá, 8. Jince, 9. Rokycany, 10. Strašice, 11. Obecnice, 12. Příbram, 13. Mešno, 14. Padrť, 15. Dolní Láz a 16. Březové Hory.

Na kladu listů č. 2 jsou uvedeny vydané listy z *Ostravska*. V měřítku 1:20 000 vyšly listy západně od Ostravy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 18, 19 a 20. Ostatní vyšly v měřítku mapování, tj. 1:10 000 ale některé z nich, např. všech

Klad listů č. 2

8 listů z polí č. 9 a 15 bylo r. 1939 rovněž zmenšeno do měřítka 1:20 000. Antropogenní změny na terénu u části ostravské oblasti vyžadovaly časté opravy v mapových listech.

Význačná sídla na jednotlivých slezských listech: 1. Sudice, 2. Opava-sever, 3. Koberice, 4. Chuchelná, 5. Hař. 6. Opava-jih, 7. Kravaře, 8. Hlučín, 9. Bohumín, 10. Nový Bohumín, 11. Petrovice, 12. Hradec, 13. Pustá, 14. Velký Polom, 15. Moravská Ostrava, 16. Orlová, 17. Fryštát (Karviná), 18. Březová, 19. Bílovec, 20. Klimkovice, 21. Kunčice nad Ostravicí, 22. Šenov, 23. Albrechtice.

Vojenské mapování na Slovensku do r. 1933 zachycuje klad listů č. 5. Vydá-
ných 6 listů v měřítku 1:20 000, označených přerušovaně, je z okolí Kremnice.

Jsou to listy se sídly: 1. Dubové, 2. Horní Štubňa, 3. Ráztočno, 4. Dolní a Horní Turček, 5. Kremnica, 6. Králiky.

Topografické mapy z okolí Milovic zobrazovaly území vojenského prostoru a byly vydány v měřítku 1:10 000 v provedení dvoubarevném (10 listů), sedmi-
barevném popř. čtyřbarevném (6 listů) a v měřítku 1:25 000 ve vyhotovení osmi-
barevném (severní a jižní list) nebo šestibarevném (1 list). Uvedené mapy však
nezapadaly do jednotného kladu listů topografických map ČSR.

Nové topografické mapy Československa 1934–1938

V r. 1931 byla ustavena kartografická komise jako meziministerský poradní
sbor pro MNO. Zástupci zúčastněných ministerstev a vědeckých institucí jejím
prostřednictvím vypracovaly směrnice pro geodeticko-topografické, kartografické
a reprodukční práce, potřebné k pořízení nových map.¹¹⁾

O zobrazovací způsobu pro připravované mapy 1:20 000 a 1:50 000 rozhodlo
MNO 10. září 1932. Schváleno bylo stejné zobrazení, jakého se používalo od r.
1927 u nového katastrálního měření, tj. zobrazovací rovinou byla rovina rozvinuté
kuželové plochy konformního kuželového zobrazení Křovákova¹²⁾ (výnos mi-
nisterstva financí ze dne 4. září 1931). Tím byl dán podklad k úpravě nových
map, tj. k soustavě pravoúhlých rovinných souřadnic, ke kladu a rozměrům ma-
pových listů apod.

Navíc byla 21. dubna 1933 schválena instrukce pro koordinování práce Vo-
jenského zeměpisného ústavu, Triangulační kanceláře ministerstva financí a ka-
tastrálních měřických úřadů při katastrálním měření a vojenském mapování, ko-
naných současně v témže územním prostoru.¹³⁾

Poradní a připomínkové řízení o návrhu VZÚ na formát, klad a rámec nových
mapových listů skončilo rozhodnutím MNO ze dne 9. října 1933. Obsahové po-
drobnosti map 1:20 000 a 1:50 000 a jejich značkový klíč se vyřešily v roce ná-
sledujícím.

Jako nové topografické mapy Československé republiky byly r. 1933 schváleny:

Topografická mapa ČSR 1:20 000 (tzv. pěticentimetrová mapa),

Speciální mapa ČSR 1:50 000 (tzv. dvoucentimetrová mapa), přičemž nadále
zůstávaly úředně platnými mapa speciální 1:75 000 a mapa generální 1:200 000.

Přehlednými úředními mapami byly po r. 1933 *Přehledná mapa střední Evropy*
1:500 000 na předpokládaných 20 listech a *Přehledná mapa ČSR 1:1 000 000*.

11) lit. 28;

12) lit. 7, 11;

13) lit. 29;

Čtyřbarevná¹⁴⁾ mapa měla polohopis a popis s výškovými údaji znázorněný černě, vrstevnice hnědě, vodstvo a jeho popis modře, lesy zeleně. Na pohraničních listech byla navíc červená státní hranice. Vrstevnice byly po 10, 5 a v plochém terénu po 2,5 metrech, pokud nebyly výstižné. byl terén částečně šrafován. Terénní kresbu doplňovaly výškové údaje (kóty), zdaleka byly vykresleny skalní partie. Často se již použilo výsledků fotogrammetrického vyměrování. Podkladem k zakreslení polohopisu byla jednotná trigonometrická katastrální síť a podrobná trigonometrická síť, body doplňovacího měření, katastrální polohopis a v rovinném území bez katastru částečně letecké snímky.

Jeden trigonometrický bod připadal na 3–4 km², přesnost nadmořských výšek těchto bodů byla $\approx 0,05$ m. Trigonometrické body byly zakresleny velmi přesně; nápadné orientační objekty (věže, komíny, kříže apod.) s přesností 4 m (0,2 mm), ostatní polohopisné podrobnosti s přesností 10 m (0,5 mm) v terénu přehledném, v nepřehledném s přesností 20 m (1 mm).

Počet podrobných výškových bodů na 1 km² byl 15–100; chybné hodnoty u těchto bodů nepřesahovaly 1 m.

Výškovým základem byly výšky značek přesné nivelace a výšky trigonometrických bodů jednotné a podrobné sítě.

Pravoúhlé listy byly ohraničeny souřadnicovou čtvercovou sítí po 1 km. Jeden list (50×40 cm) zobrazoval obdélník o rozměrech 10×8 km (80 km²); obsahoval plochu 64 sekčních listů katastrální mapy 1:2 000. Mapu zvýhodňovalo i měřítko: 1 cm na mapě = 0,2 km = 266,6 kroků ve skutečnosti.

Zavedení systému pravoúhlých listů v souřadnicové síti Křovákova zobrazení dalo r. 1934 základ označení mapových listů podle kladu ve sloupcích a vrstvách číslicemi, které udávaly pravoúhlé rovinné souřadnice SV rohu listu v kilometrech. Příklad označení: 430–1224 Kremnica; první číslo značí vzdálenost v km SV rohu listu od osy X (souřadnicí y), druhé číslo vzdálenost od osy Y (souřadnicí x). K číselnému označení se připojil název nejdůležitějšího místa.

Komplet pěticentimetrové mapy měl obsahovat 1 812 listů (bez Podkarpatské Rusi). Do příchodu Němců bylo rozpracováno 117 listů, topografové z pražského ústavu zmapovali do konce r. 1938 plochu 13 275 km².¹⁵⁾

V následujících přehledech kladů listů jsou uvedeny tiskem vydané listy mapy 1:20 000 s udáním roku mapování.

Topografické měření z oblasti *Krkonoš a Podkrkonoší* zpracoval Vojenský zeměpisný ústav po válce (klad č. 3). Vydané listy jsou dvoubarevné, černý polohopis a popis hnědé vrstevnice po 10 m; jsou velmi přehledné, znamenitě jsou vykresleny skalní útvary. Zmapovaná oblast zahrnuje plochu přibližně 1 390 km².

Z poválečného mapování jsou i vydané listy z oblasti *Orlických hor, Králického Sněžníku a Jeseníků* (klad č. 3). Zmapovaná plocha zaujímá přibližně 2 100 km².

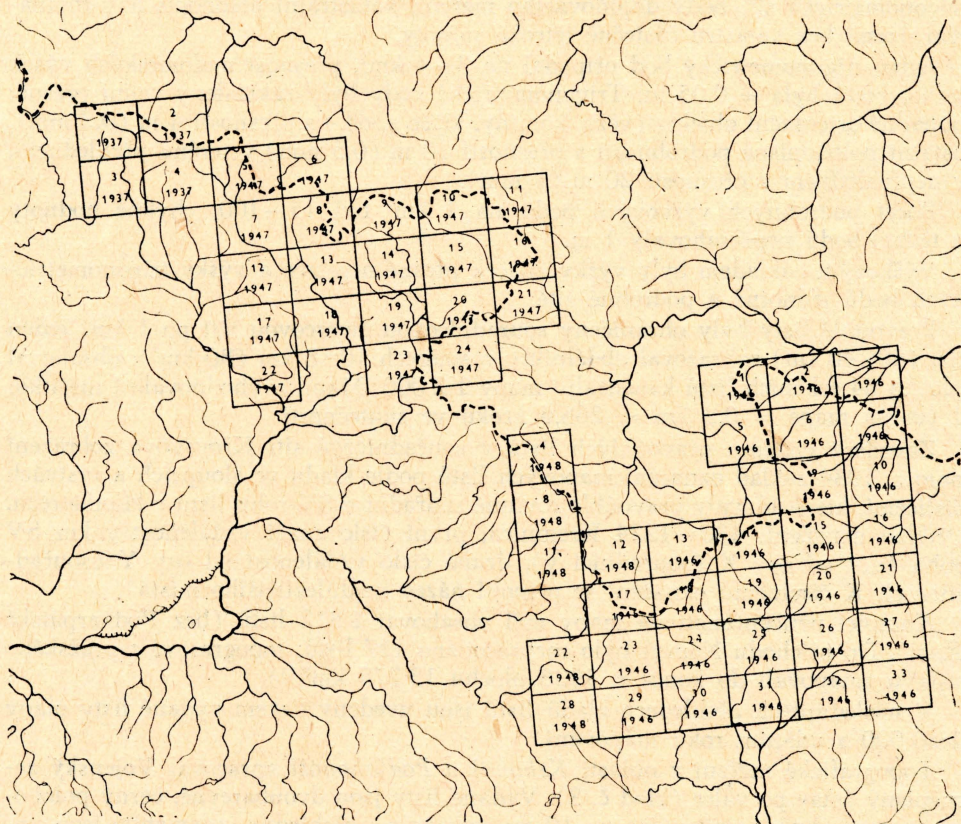
Pro orientaci názvy jednotlivých mapových listů (datum udává rok mapování):

Krkonoše a Podkrkonoší: 1. Kotel, 2. Sněžka, 3. Vítkovice, 4. Pec, 5. Velká Úpa, 6. Královec, 7. Svoboda nad Úpou, 8. Zaclěl, 9. Horní Adršpach, 10. Ruprechtice, 11. Janovice (Janovičky), 12. Trutnov, 13. Poříčí, 14. Teplice nad Metují, 15. Broumov, 16. Šonov, 17. Kocléřov, 18. Hronov, 19. Úpice, 20. Pollice nad Metují, 21. Božanov, 22. Dvůr Králové, 23. Náchod, 24. Žďárky.

¹⁴⁾ většina vydaných listů byla dvoubarevná

¹⁵⁾ lit. 9;

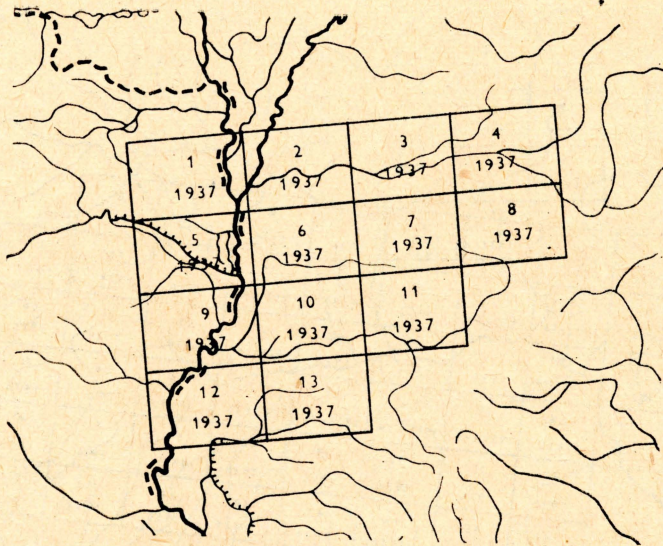
Orlické hory, Králický Sněžník, Jeseníky: 1. Bílá Voda, 2. Město Javorník, 3. Gotartovice, 4. Kunštát, 5. Krutvald (Travná), 6. Vlčice, 7. Vidnava, 8. Říčky, 9. Zihartice (Vápenná), 10. Frýdberk (Žulová), 11. Rokytnice v Orlických horách, 12. Vrchní Orlice, 13. Malý Sněžník, 14. Králický Sněžník, 15. Ostružná, 16. Frývaldov (Jeseník), 17. Mladkov, 18. Králíky, 19. Staré Město, 20. Kolštejn (Branná), 21. Domašov, 22. Kyšperk (Letohrad), 23. Jablonné nad Orlicí, 24. Červená Voda, 25. Hanušovice, 26. Velké Losiny, 27. Praděd, 28. Čermná, 29. Horní Heřmanice, 30. Šilperk (Štítý), 31. Šumperk, 32. Sobotín, 33. Stará Ves.

Klad listů č. 3

Ze slovenského území byly všechny listy nové topografické mapy vydány před válkou. Mapování zde proběhlo ve třech oblastech. V údolí *dolní Moravy* (přibližně 935 km²), na *středním Slovensku* od Banské Bystrice k maďarským hranicím (přibližně 6 200 km²) a na *východním Slovensku* u Michalovců a Humenného (1 200 km²).

Názvy mapových listů z povodí dolní Moravy (klad listů č. 4): 1. Soutok Moravy s Dyjí, 2. Borský Svätý Jur (Borský Jur), 3. Šaštín, 4. Šajdíkovce Humence, 5. Malé Leváre, 6. Závod, 7. Hasprunka (Studienka), 8. Plavecký Svätý Peter (Plavecký Peter), 9. Gajary, 10. Malacky, 11. Sološnica, 12. Láb, 13. Plavecký Štvrtok.

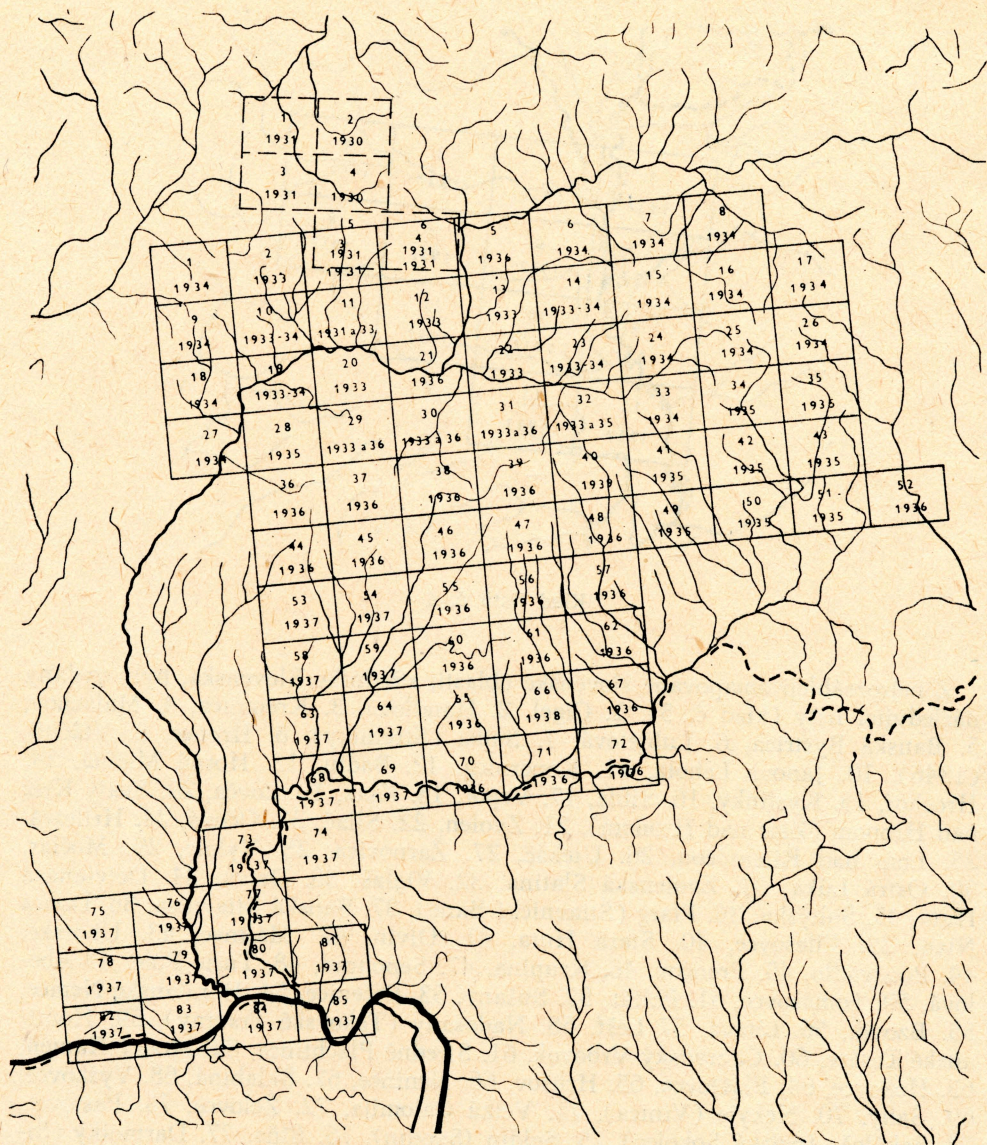

Klad listů č. 4

Z nejrozsáhleji zmapované slovenské oblasti, středního Slovenska, byly vydány následující listy (klad č. 5): 1. Cigel, 2. Handlová, 3. Kremnica, 4. Malachov, 5. Banská Bystrica, 6. Ľubietová, 7. Šajba (Strelníky), 8. Hronec, 9. Vtáčník (1346), 10. Janova Lehota, 11. Kopernica, 12. Badín, 13. Horná Mičiná, 14. Hrochoť, 15. Kyslinky, 16. Sihla, 17. Vepor, 18. Klák, 19. Lovča, 20. Svätý Kríž nad Hronom (Žiar nad Hronom), 21. Zvolen, 22. Sliach, 23. Očová, 24. Hriňová, 25. Lom nad Rimavicou, 26. Utekáč, 27. Žarnovica, 28. Vyhne, 29. Močiar, 30. Ostrá Lúka, 31. Zvolenská Slatina, 32. Viglaš, 33. Detva, 34. Detvianská Huta, 35. Šoltýska, 36. Piarg (Štiavnické Bane), 37. Banská Štiavnica, 38. Dobrá Niva, 39. Pliešovce, 40. Stará Huta, 41. Divín, 42. Málinec, 43. Uhorské, 44. Počúvadlo, 45. Prenčov, 46. Krupina, 47. Senohrad, 48. Turie Pole, 49. Ábelová, 50. Tomášovce, 51. Poltár, 52. Sušany, 53. Pečenice, 54. Hontianské Nemce, 55. Bzovík, 56. Litava, 57. Lešť, 58. Nadošany (Tekovské Trstany), 59. Hontianské Tesáre, 60. Čabradský Vrbovok, 61. Stredné Plachtince, 62. Modrý Kameň, 63. Hokovce, 64. Plášťovce, 65. Hrušov, 66. Nenince, 67. Sklabiná, 68. Vyškovce, 69. Šahy, 70. Nekyje (Vinica), 71. Veľká Čalomija, 72. Želovce, 73. Pastovce, 74. Sakáloš (Ipeľský Sokolec), 75. Seldín (Svodín), 76. Biňa, 77. Ďarmoty (Sikenička), 78. Kôbôlkút (Gbelce), 79. Kamenné Ďarmoty (Kamenný Most), 80. Salka, 81. Helemba (Chlába), 82. Karva (Kravany nad Dunajom), 83. Mužla, 84. Parkan (Štúrovo), 85. Ústí Iplu.

Z nejuvýchodnější slovenské oblasti (klad č. 6) byly vydány listy: 1. Ohradzany, 2. Dlhé nad Cirochou, 3. Snina, 4. Humenné, 5. Kamenica nad Cirochou, 6. Vihorlat, 7. Strážske, 8. Jovsa, 9. Remetské Hamre, 10. Michalovce, 11. Lúčky, 12. Sobrance, 13. Lastomír, 14. Ináčovce, 15. Porostov.

Krátce po válce byl Křovákův soubor topografické mapy 1:20 000 rozšířen o zmapovanou oblast západně od Českého Krumlova (7 listů), okolí Mimoně (12 listů) a Lipníka nad Bečvou (9 listů), na Slovensku potom o prozatímní vydání 11 listů z Malých Karpat a 13 listů z dolního Pohroní.

Klad listů č. 5

Speciální mapa 1:50 000

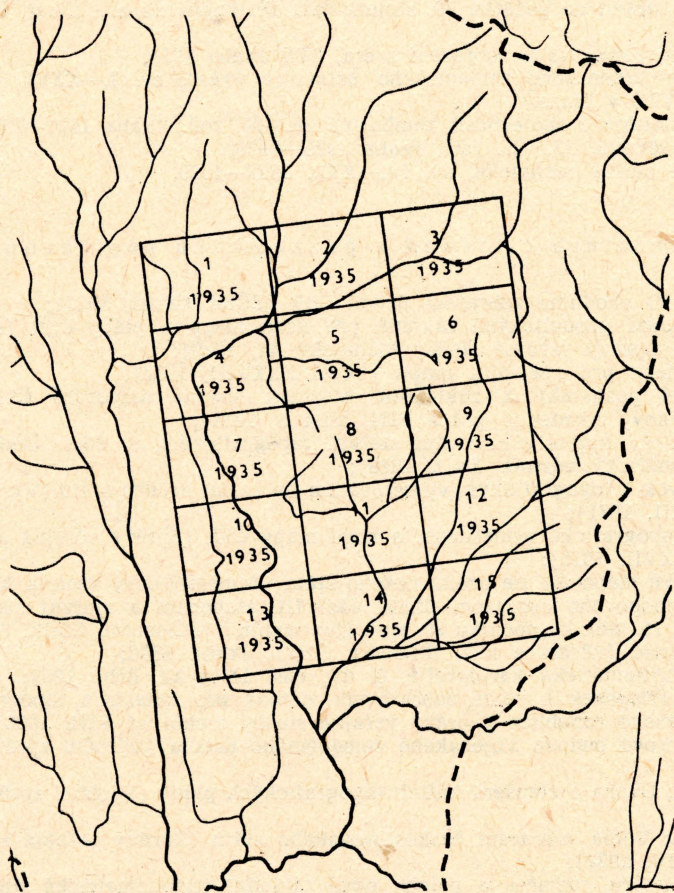
Předpokladem vzniku speciální mapy bylo právě nové systematické vyměření státního území v měřítku 1:20 000. Originál mapy se kreslil v pěti, popř. v šesti barvách: polohopis, názvosloví, skály a šrafy černě, vodstvo s popisem modře, lesy zeleně, vrstevnice červenohnědě, stínovaný terén hnědošedě a příp. státní hranice na pohraničních listech červeně. Vrstevnice byly po 20, 10 a 5 m, stínovaný terén při šikmém osvětlení vytvářel velmi dobrý plastický dojem, což byla jedna z předností mapy.

Směr světelných paprsků se volil zpravidla od SZ a jen při zvláště nepříznivé poloze terénních tvarů ke směru dopadajících paprsků (tj. tam, kde terénní tvar ležel v jejich směru) se posuoval až do směru severního.

Podrobnosti terénu, které se nedaly vyjádřit výstižně vrstevnicemi, byly vykresleny šrafami (doliny, jámy apod.). Stínování se použilo přechodně, především z úsporných důvodů, aby odpadla zdlouhavá, nákladná a obtížná kresba šraf.

Zobrazení mapy bylo vzhledem k protáhlému tvaru republiky a k její poloze na zeměkouli rovněž komformní kuželové v obecné poloze. Formát listů (50×40 cm) byl shodný s listy nové mapy topografické, obsahoval 6 jejich listů, tj. vymeřovacích listů 1:20 000. Plocha speciální mapy (40×48 cm) obsáhla území 20×24 km, tj. 480 km², pravouhlá souřadnicová čtvercová síť byla po 2 km. Značkový klíč vypracovala zvláštní komise již koncem roku 1930.

První list speciální mapy se začal kreslit hned v druhé polovině r. 1934, do r. 1938 se připravovalo k vydání 17 listů,¹⁶⁾ z toho 13 ze slovenského území. K reprodukci byly v tomto období připraveny 3 listy, vydán byl však jediný, list

Klad listů č. 6

¹⁶⁾ lit. 30;

400—1224 *Banská Bystrica* v r. 1937 na podkladě mapování v letech 1933—34. Tento list, reprodukováný fotolitograficky, byl technicky dokonalejší a ještě dlouho v poválečném období sklízel obdiv a uznání odborníků na příležitostných kartografických výstavách.

Na přehledu kladu listů č. 5 představuje banskobystrický list speciální mapy 6 listů mapy topografické č. 5, 6, 13, 14, 22 a 23.

Připravovaný soubor měl bez území Podkarpatské Rusi zahrnovat celkem 338 listů. Připravované elaboráty byly za války pečlivě utajovány, přesto však 10 slovenských listů, rozpracovaných v kresbě, muselo být 9. ledna 1941 odevzdáno vzniklému Vojenskému zeměpisnému ústavu v Bratislavě, kde pravděpodobně vzaly za své při evakuaci města na jaře 1945.¹⁷⁾

Základní literatura

Vývoj mapového zobrazení území ČSSR, část III. Mapování a měření českých zemí od pol. 18. století do počátku 20. století; text Fr. Boguszak a J. Čisaf, ÚSGK Praha 1961;

Kuchař, K.: Vývoj mapového zobrazení světa, SPN Praha 1970;

Výroční zprávy Vojenského zeměpisného ústavu v Praze, sv. I.—XXVI., 1920—1945, nákladem VZÚ v Praze.

Sborník Československé společnosti zeměpisné 26.—50. roč., Praha 1920—1945;

Zeměměřičský věstník, 13.—27. roč., Praha 1925—1939;

Zprávy veřejné služby technické, sv. IV.—XXI., 1922—1939.

Literatura citovaná v poznámkách pod čarou

1. BENEŠ, L.: O vhodném zobrazení území ČSR (SČSZ XXVII, 1921);
2. — Uspořádání geodetických základů pro nové mapy a plány ČSR (s A. Semerádem, Zprávy veřejné služby technické XI, 1929);
3. — O měřítku pro speciální mapu (SČSZ XXXVIII, 1932);
4. — Některé poznámky k základním otázkám nového mapování ČSR (Sborník Masarykovy Akademie práce VIII, sešit 3, 1934);
5. BOGUSZAK F.: Kapitoly o novém měření topografickém, 3. část: Československo (Zeměměřičský věstník XVII, 1929);
6. — Příspěvek k topografickým vyměřováním na území našeho státu (Výroční zpráva VZÚ XII, 1931);
7. — Nové topografické vyměřování a nové mapy ČSR (Zprávy veřejné služby technické XVII, 1935);
8. — Vojenské mapování na území našeho státu (Zeměměřičský věstník XXIV, 1936);
9. — Vývoj mapového zobrazení ČSSR, část III. Mapování a měření českých zemí od pol. 18. stol. do počátku 20. stol. (text spolu s J. Čisafem, ÚSGK, Praha 1961);
10. — Topografie (učebnice s J. Šittrem), SNTL, Praha 1962;
11. BŮHM J.: Matematická kartografie, 3. díl, část IX a XI, Brno 1951;
12. FIALA F.: Příspěvek k volbě zobrazovací metody pro katastr a topografii v Československé republice (Zprávy veřejné služby technické VIII, 1926);
13. FIŠER S.: Nová budova Vojenského zeměpisného ústavu (Výroční zpráva VZÚ VI, 1925);
14. HLÍDEK A.: Úvaha o zlepšení našich topografických plánů (Výroční zpráva VZÚ VI, 1925);
15. KŘOVÁK J.: Volba zobrazení československého státu (Zprávy veřejné služby technické IV, 1922);
16. — Volba směru, rozměru a polohy nové základní trigonometrické sítě Československé republiky na Besselově elipsoidu (Zprávy veřejné služby technické IX, 1927);

¹⁷⁾ lit. 30.

17. — Obecné válcové nebo kuželové zobrazení československého státu? (Zprávy veřejné služby technické X, 1928);
18. — Uspořádání geodetických základů pro nové mapy a plány Československa (Zprávy veřejné služby technické XI, 1929);
19. RAUSCH K.: O potřebě nových map oficiálních; zřízení kartografické komise (SČSZ XXX, 1925);
20. Zamýšlená úprava našich nových map (Sborník II. sjezdu čs. geografů, Bratislava 1933);
21. SEMÍK M.: Sborník I. sjezdu slovanských etnografů a geografů, Praha 1924;
22. — Všeobecné úvahy o vypracování nové podrobné mapy republiky Československé (Výroční zpráva VZÚ VI, 1925);
23. — Ze vzpomínek (Kartografický přehled III., 1948);
24. — Dějiny bývalého vojenského zeměpisného ústavu ve Vídni (SČSZ LXIV, 1959);
25. ŠALAMON B.: Zobrazovací způsob pro základní úřední mapy Československa (Sborník III. sjezdu čs. geografů, Plzeň 1935);
26. VEJŠICKÝ G.: Nová mapa Československé republiky 1:50 000 (Zeměměřický věstník XIII, 1925);
27. Výroční zpráva VZÚ VI, 1925;
28. Výroční zpráva VZÚ XII, 1931;
29. Výroční zpráva VZÚ XIII—XV, 1932—34;
30. Výroční zpráva VZÚ XVI—XXVI, 1935—45.

DIE UNBEENDETEN GESAMTWERKE DER TSCHECHOSLOWAKISCHEN TOPOGRAPHISCHEN KARTEN

Die frühesten tschechoslowakischen amtlichen Karten waren die österreichischen Sektionen, die in der Zeit der III. österreichischen Militärkartierung durchgeführt wurden, und andere abgeleitete Karten. Diese Kartenblätter aus Wien veralteten allmählich und ihre Reambulationen und Revisionen waren kostspielig.

Seit der Hälfte der zwanziger Jahre hat das Militärgeographische Institut in Prag die Karten 1:10 000, 1:20 000 und 1:25 000 auf der Grundlage seiner Kartenaufnahmen herausgegeben, die nur ausgewählte Gebiete bedeckte (die Umgebung von Milovice, Opava, Ostrava, Hlučín, Těšín, Kremnice und Brdy). Diese Militärkarten wurden in der Kegelsprojektion von Beneš konstruiert.

Die neusten topographischen Karten für die ganze Tschechoslowakei wurden vom Jahre 1931 intensiv vorbereitet. Die einzelnen Blätter der Aufnahme im Maßstab 1:20 000 wurden fortlaufend von dem Jahre 1934 in der Kegelsprojektion von Křovák herausgegeben.

Die Topographische Karte 1:20 000 war zwei- eventuell vier-farbig mit 10, 5 m Höhenlinien und 2,5 m Zwischenhöhenlinien. Die meisten Blätter waren aus den Gebieten der Mittelslowakei (85), Orlické hory, Králický Sněžník und Jeseníky (33), Krkonoše (24), Ostslowakei (15) und dem niedere Flußlauf Morava (13). Ein Teil der Kartenblätter erschien nach dem Weltkrieg.

Die Spezialkarte 1:50 000 war fünf- eventuell sechsfarbig mit 20, 10 und 5 m Höhenlinien, das Terrain war überdies bei schräger Beleuchtung schattiert. Das Blatt Banská Bystrica, das im Jahre 1937 erschien, bleibt bis heute die musterhafte, wenn auch leider die einzige Probe der vorbereiteten amtlichen Gesamtkartenwerke.